

[Justitsministeren.]

Lovforslaget til ogsaa at omfatte Landhaandværkere. Mange Landhaandværkere har jo et Hus paa Landet, hvor de har deres Værksted og Bolig, og undertiden ogsaa en lille Jordlod eller i hvert Fald en Have; denne Ejendom er næsten altid pantsat eller prioriteret, og det kunde være meget rimeligt, at saadanne Ejendomme og deres Gældsforhold faldt ind under Loven.

Det foreliggende Lovforslag, vil jeg bemærke overfor de andre ærede Talere, hviler paa 3 Synspunkter, nemlig at man skal hjælpe Debitorer, som er solvente, for det første uden at skade Statens Finanser, for det andet uden at skade Kreditorernes Interesser og for det tredje uden at skade Realkredit. Dette vil være naaet ved Gennemførelse af det foreliggende, med megen Omhu udarbejdede og affattede Lovforslag. Den Kritik, der har været ført med Hensyn til Lovforslagets Affattelse, er alt sammen kun Paahit, som ikke har noget paa sig. Jo mindre man har at indvende mod et Lovforslags Realitet, des mere søger man at finde noget i Formaliteterne, man kan hænge sig ved, men det er kun en Nødhjælp, og hvad her er fremført i denne Henseende, har kun været Paafund. De tre Principper, af hvilke det første er dette, at man ikke skal tilskyde større Statsmidler, skal jeg ikke komme nærmere ind paa efter de Udtalelser, den højtærede Statsminister i sin Egenskab af fungerende Finansminister har fremsat, Udtalelser, jeg naturligvis ganske kan slutte mig til.

Jeg vil blot overfor det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal sige, at hvis Staten havde utallige Tønder Guld at øse ud af med begge Hænder, saa kunde man naturligvis paatage sig større Forpligtelser, end man kan nu, men naar Venstre stiller alle mulige Krav til Statskassen og samtidig kræver Nedgang i Skatterne, saa rimer dette daarlign sammen, og begge Dele lader sig naturligvis ikke samtidig gennemføre.

Kreditorerne er interesserede i, at Debtors Ejendom ikke realiseres til Spotpris i en Krisetid, og de loyale Kreditorer ser derfor med Glæde en Lovgivning som den, her er foreslaaet, nemlig en Lovgivning, som skaffer den solvente Debitor Henstand. I Virkeligheden skal de loyale Kreditorer først og fremmest beskyttes mod enkelte illoyale Kreditorer, som vil benytte sig af en Lejlighed til at tilrive sig Debtors Ejendom til en alt for lav Pris. Kreditorerne er derfor for deres Tilgodehavenders Vedkommende i Baad med Debitor. Kreditorerne kan ikke slippe skadesløst fra Debtors øko-

nomiske Undergang, og der er derfor ingen Nødvendighed, ja, ikke en Gang nogen Grund for, at Staten skal garantere Kreditorerne mod ethvert Tab, som følger af en Henstandslovgivning; det er netop sandsynligt, at Frugten af en saadan Henstandslovgivning vil blive den, at Kreditorernes Tab bliver ringere, end hvis Henstand ikke var givet.

Hvad det tredje Punkt angaar: ikke at skade Realkredit, da er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal i det meste af, hvad han desangaaende sagde. Det er rigtigt, at Kreditforeningerne er dannet af Ejendomsbesidderne, for at de kunde skaffe sig Laan paa rimelige Vilkaar, og den Opgave har Kreditforeningerne paa en udmærket Maade løst — hvis der skulde være nogen Fejl, saa er det den, at Kreditforeningerne har virket *for godt*, at de har skaffet *for megen* Kredit paa rimelige Vilkaar. Kravet om at faa Kredit for en Betaling, som er til at præstere under almindelige Forhold, er opfyldt i vidt Omfang her i Danmark, og naar vort Landbrug staaar saa højt, som det gør, saa skyldes det for en meget væsentlig Del den Adgang til Kredit, som Ejendomsbesidderne har skabt sig gennem Kreditforeningerne og benyttet for den største Parts Vedkommende med Forstand.

De Obligationer, som Kreditforeningerne har udstedt, er ikke købt af Spekulanter, men de er købt af de Mennesker, som sætter Sikkerheden over en høj Rente; det er den sunde Sparsommelighed, som lægger sig for Dagen hos dem, der køber Kreditforenings-Obligationer. Det har derfor været mig meget magtpaaliggende, at der ikke i det foreliggende Lovforslag skulde være noget som helst, som kunde skade Kreditforeningerne. De Tab og Afsavn, som lægges paa Kreditorerne, herunder Kreditforeningerne, efter et Skøn af et Udvalg og en Afgørelse af Retskretdsens Dommer — Fogeden, som jo ogsaa er Dommer —, sker under Hensyntagen til begge Parters Forhold, altsaa, hvor man staaar overfor en Kreditforening, ogsaa under Hensyntagen til Kreditforeningens Forhold. Der gives ingen Henstand, medmindre Dommeren skønner, og deri støttes af Udvalget, at Kreditors Forhold er saaledes, at han kan taale, at Henstanden gives. Naar derfor det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal nævnte et Tilfælde, hvor en Haandværker, der har faaet Pant for sit Tilgodehavende hos en Landbruger, har belaant denne Obligation og nu skal skaffe Renter og Afdrag paa Obligationen og vil være ruineret,